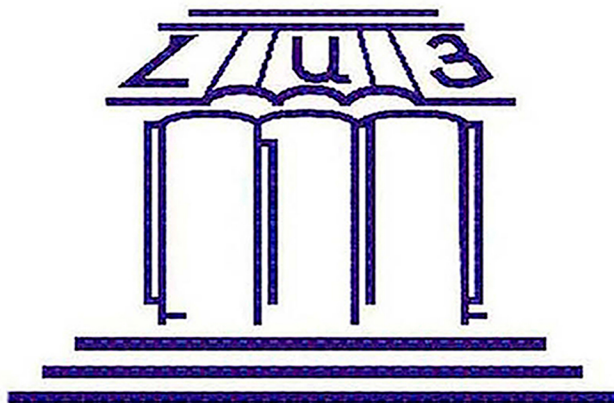

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՍՆՆԴԻ
ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ
Մ Ա Ս Ի Ն

ՀԱՄԿ (Բ) ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
ՑԵՎ ՀԿ (Բ) ԿԿԿԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

640.2

Հ-20

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՑԵՐԵՎԱՆ

1931

1.7 SEP 2013

**ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՍՆՆԴԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՄԿ (Բ) Կ ԿԵՆՏՐԱԼՄԻ 1931 Ք. ՈԳՈՍՏՈՍԻ 19-Ի
ՎՈՐՈՇՈՒՍԸ**

ԽՍՀՄ-ի անտեսական շինարարության ասպարիզում ձեռք բերված վճռական հաջողությունները, մասսաների կուլտուրական աճումը և գործադրությունների լիակատար վերացման կողմնակցությունը բանվորական ընտանիքների անդամների արտադրության ներգրավվելը գնում են սպառնալիցների առաջ հետևելու խնդիրները՝ պարենի մատակարարումը անհատական ձևերից վտանգել հասարակական սննդի ձևի, այդ հանգամանքը դիտելով վորպես առաջին պայման «մանր անհատական, ընտանեկան տնտեսությունից անցնելու խոշոր — հանրայնացված տնտեսության» (Լենին) (Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի գեկտեմբերյան պլենումի վորոշումներից) :

Կլան արձանագրում և, վոր հեղափոխության ասպիրնում հասարակական սնունդը զգալի վերելքով զարգացել և : Հասարակական սնունդը ընդգրկել և քաղաքներում 5 միլիոն բանվոր և 3 միլիոն 800 հազար ալլ աշխատավորներ, գալոցներում 3 միլիոն յերխա ստանում են սաք նախաճաշ, հասարակական սննդի ցանցը հատել և 3400 միավորի, կառուցված են շոշափելի թվով գործարան-խոհանոցներ և մեքենայացված ճաշարաններ, իսկ հիմնական շինարարության մեջ միայն վերջին 3 տարվա ընթացքում ներգրված և ավելի քան 200 միլիոն ուրբլի : Կենտկոմը գտնում և, վոր ճաշած այդ հաջողություններին, հասարակական սննդի կազմակերպումը չի բավարարում մասսաների աճման պահանջները և ունի մի շարք ազդակալող թերություններ, վորոնք լուրջ վնաս են հասցնում մասսաների սննդի և մատակարարման աշխատանքներին բարելավման :

Հասարակական սննդի խոշորագույն թերությունները հանդիսանում և ճաշերի անբավարար լինելը, վորը գլխավորապես կախված և հասարակական սննդի գործի վատ դրվածքից, ճաշարան-

ների հովասանխաղաղական կազմակերպումը և սպառողի անթույլատրելի անխույժ սպասարկումը, թույլ նյութական տեխնիկական բազան և նրա վատ ողջագործումը, հասարակական սննդի ձեռնարկությունների գերբեռնվածությունը, անհաշվարկի բացակայումը և վորչա-տեխնիկական պրոստուպի անտեսողականությունը և անարատությունն առկա թույլ խոհարարական կազմի ցածր գորակը, համասարությունը աշխատավարձի ասպարիզում, դիմահաղորդությունը աշխատանքի կազմակերպման ասպարիզում և թույլ աշխատանքային կարգապահությունը : Կոոպերատիվ, կուսակցական, արհեստակցական և խորհրդային կազմակերպությունների անբավարար ուղղորդությունը գեպի հասարակական սնունդը :

Բացառիկ կարեւոր նշանակություն ունի հասարակական սննդի կազմակերպման ու լայն ծավալմանը՝ բանվորական մասսաների մատակարարումը արմատապես յավայնելու, բանումի հասունությունը վերացնելու և արդիինպլանները իրագործելու տեսակետով՝ Կենտկոմը հրավիրում և բոլոր կոոպերատիվ, կուսակցական, արհեստակցական և տնտեսական կազմակերպություններին ուղղորդությունն այն բանի վրա, վոր յերկրի ինդուստրացումը, խոշոր հանրայնացված տնտեսության անցումը պահանջում և մատակարարական սննդի աշխույժ դրվածք, վոր բանվորներին, ծառայողներին ու նրանց ընտանիքներին անդամներին գործնականապես հնարավորություն ապահովեր լիակատար չափով ողտվելու հանրային սննդից :

Հասարակական սննդի արմատական բարելավման նպատակով Համ. Կ. (բ) Կուսակցության Կենտկոմը վորոշում և .

ա) Զատեկ Լենինգրադի հասարակական սնունդը և Դոնավադների, Ուրալի արդյունաբերական կետերի հասարակական սնունդը սպառնալիցների սխտեմից ու կազմակերպել այդ չրջաններում Մատթոկոմատի սխտեմում գտնվող պետական տրեստներ և Ժողովրդական սննդի միավորումներ, վորոնք պլանի աշխատեն անհաշվարկի հիմունքներով, դրանց գործունեությունը գեկավարման համար ԽՍՀՄ-ի Մատթոկոմատի սխտեմում ստեղծելով Ժողովրդական սննդի գլխավոր վարչություն (Սոյալնաբալիտ) :

բ) Մնացած մարզերում, չրջաններում և քաղաքներում հասարակական սննդի կազմակերպումը կենսագործել Վսեկոպլիտի (Համասնուդկոտ) վորպես սպառողական կոոպերացիայի ավտոմատ սեկցիայի միջոցով, պայմանով, վոր Համասնուդկոտի աշխատանքը արմատապես բարելավվի և վերականգնվի :

38068-Ա

դ) Համանունըկոուպի միավորումներին և ճաշարաններին, ինչպես նաև Մատոնդկոմատի ժողովրդական սննդի կազմակերպությունների վրա դնել հանրային սննդի ձեռնարկություններին լավարակ միջերջներ հասցնելու պատասխանատվությունը, պարտավորեցնելով ճաշարաններին վարիչներին և գործարան-խոհանոցների ղեկավարներին հրաժարվել վատորակ մթերքներից:

ԳՐՅՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՃԱՇԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

1. Կենտրոնը արձանագրում է հասարակական սննդի մի շարք ձեռնարկությունների միանգամայն անհանդուրժելի սանիտարական կացությունը, մթերքների հակասանիտարական պատրաստման, ամանեղենի անվտյոթ լվացման և դեպի ամանեղենը անվտյոթ վերաբերմանը դուրս տալու, մթերքները վատ պահելու վատագույնագույն, վտանգ հետևանքով մթերքները փչանում են, ինչպես նաև սանիտարական հսկողություն բացակայության վատագույնագույն վիճակներ:

Կենտրոնն անհրաժեշտ է դանում, վոր ժողովները և ձեռնարկությունների սանիտարական կացության համար պատասխանատվությունը դրվի ստանձնառելու ճաշարանների վարիչներին և գործարան-խոհանոցների ղեկավարներին վրա:

Ստեղծված առևտրական և առողջապահության մարմիններին առաջարկվում է հաստատել հասարակական սննդի բոլոր ձեռնարկություններին սանիտարական կացության հատուկ հսկողություն՝ պատասխանատվության կանչելով մեղավորներին: Խիստ դատական մարմիններին առաջարկվում է՝ խստիվ պատժել ճաշարաններին հակասանիտարական կացություն թույլ տալու մեջ մեղավոր անձանց:

Վերահսկողությունը հասարակական սննդի վերաբերմամբ ուժեղացնելու նպատակով կարճակերպել ԲԳՏ-ին կից հատուկ տեսչություն՝ մասնակից անելով նրան ՊԲՎ աշխատողներին և պրակտիկական հասարակայնությունը, այդ տեսչության վրա պարտավորություն դնելով հսկել ճաշի վորակին, սպասուղի ճիշտ ուղղորդմանը և ճաշարանների սանիտարական կացությունը:

2. Հասարակական սննդի բոլոր ձեռնարկություններում մրացնել մթերքների և ճաշերի խտանումի (բրակ անելու) կարգ:

Համանունըկոուպին և Մատոնդկոմատի ժողովներին արեաններին առաջարկվում է խտանումին մասնակից անել բացի հիշյալ տեսչությունից, նաև հենց իրենց, ճաշողներին և գործարանային հասարակայնությունը:

3. Կոուպերատիվ կազմակերպությունների վարչություններին, Համանունըկոուպին, Մատոնդկոմատի ժողովրդական սննդի կազմակերպությունների վրա դնել հանրային սննդի ձեռնարկություններին լավարակ միջերջներ հասցնելու պատասխանատվությունը, պարտավորեցնելով ճաշարաններին վարիչներին և գործարան-խոհանոցների ղեկավարներին հրաժարվել վատորակ մթերքներից:

4. Գործարան-խոհանոցների և ճաշարանների ճաշացուցակներին մեջ մտցնել ավելի բազմազանություն, սպասողին հասնող առաջինը ստանալու ճաշերով և ձեռնարկություններում լայնորեն ծավալել բուֆետների աշխատանքը, մասնավորապես մրացնել զանազան դեղեր ունեցող ճաշեր:

5. Պարտավորեցնել Համանունըկոուպին և Մատոնդկոմատին ժողովներին արեաններին առաջին հերթին բարելավել ժողովրդական սննդի գործի դրվածքը արդյունաբերության առաջատար ճյուղերում, ձեռնարկությունների կրակի հետ գործ ունեցող և առողջապահության համար վնասակար ցեխերում կիրառելու սաք կերակրի հայթայթում որպես բոլոր ժամերին և առաջին հերթին առողջ ցեխերի բանվորներին:

6. Սեպտեմբերի 1-ից հասարակական սննդի ձեռնարկություններում (ճաշարաններ, գործարան-խոհանոցներ) մտցնել աշխատանքի վարձատրման խրախուսման սխեմա՝ հիմք դնելով պրակտիկ գործավարձը: Հասարակական սննդի ձեռնարկություններում գործավարձի կիրառումը պարտավորապես կապվել է կերակրի վորակի հետ, այդ նպատակով հաստատելով վերահսկողություն մթերքների ընդունման վրա, նյութական պատասխանատվություն խտանել թույլ տալու և պրեմիա՝ պատրաստման վերաբերյալ լավացման համար:

Գործարան-խոհանոցների և խոշոր մեքենայացված ճաշարաններին բանվորներին դնել նույն պայմանների մեջ, վորոնցում գործվում են արդյունաբերական ձեռնարկությունների բանվորները՝ ինչպես աշխատավարձի, այնպես էլ արդյունաբերական ապրանքներին մատակարարման տեսակետով: Բարձրացնել խոհարարների աշխատավարձը մինչև արդյունաբերական վորակյալ բանվորների աշխատավարձի մակարդակը:

7. Առաջարկել Մատոնդկոմատին և Ցենտրոսայուգին՝ բանորեն ծավալել ճաշարանների գոյություն ունեցող ցանցի, ինչպես և ներքին տարբերումն նորոգման աշխատանքը, պարտավորեցնելով

ԺՏԳԽ-ին և Առժողկոմատին պրակտիկ ողնություն ցույց տալ նրանց՝ ինչպես բանաժող հայթաթման, աքաղա էլ անհրաժեշտ նյութերի մատակարարման դործում:

Գործարանային վարչութիւնների վրա պատասխանատւություն դնել իրենց ձեռնարկութիւններում բանվորական ճաշարանների ու բուֆետների համար միանգամայն պիտանի և բարեօրէն շնորհ հատկացնելու և ինվենտարի ու սարքավորման ընթացիկ նորոգման, մասնավոր խոհանոցի՝ ու սեղանատան ինվենտարի կէկելու դործում իրական ողնություն ցույց տալու համար:

Պարտավորեցնել խոշոր ձեռնարկութիւնների դործարանային վարչութիւններին, բանվորներին տերմոսային սխառնով ճաշ մատակարարելու դեպքում աղահովել անհրաժեշտ սարքավորում և շենք՝ կերակուր տաքացնելու համար:

8. Պարտավորեցնել Մատօղկոմատին և Յենարտոյալին՝ հետամուտ չլինել, ավելացնելու ճաշողներ թիվը՝ ի վերա ճաշի վորակին և հանրային սննդի համար սահմանված նորմաներին: Վորոշել, վորպես կանոն ճաշողների թիվը կարելի չն կենտրոնացված պարենային ֆոնդերի սահմաններից դուրս ավելացնել միայն մօբիլիզացիայի յենթարկելով լրացուցիչ տեղական պարենային ռեսուրսները: Հանրային սննդի պարենային ռեսուրսները նշու նպատակով, ճաշարաններին կից լայն ծախարել օժանդակ ձեռնարկութիւններին ցանցը (խողերի դրանցումը, թոնարումութիւնը, ճաշարարութեութիւնը և այլն), ընդ վորում այդ ձեռնարկութիւնների արտադրանքը պէտք է ամբողջովին հատկացնել ճաշարաններին:

9. Պարտավորեցնել Մատօղկոմատին և նրա ճյուղային միավորումներին, ինչպես և ուղղակիորէրացիայի ուղաններին կենտրոնական ֆոնդերից Հանրային սննդի ձեռնարկութիւններին սննդամթերք մատակարարելու համար միջոցներ ձեռք առնել Ժամանակին ներմուծելու մթերքի այնպիսի տեսակները, վորոնք համարտախոսում են կնքված պայմանագրի պահանջներին:

ԳՈՐԾԱՐԱՆ—ԽՈՂԱՆՈՑՆԵՐԻ ՅԵՎ ՋԱՇԱՐԱՆԵՐԻ ԱՊԱՅՈՎՈՒՄԸ ԻՆՎԵՆՏԱՐՈՎ

10. Հանրային սննդի ձեռնարկութիւններին 1931 թ. ինվենտար և սարքավորում հայթաթելու նպատակով, պարտավորեցնել ԽՍՀՄ Ժողանտգրիտորհին միջոցներ ձեռք առնել, վոր լրիվ կատարվի այն պայմանագրերը, վոր կնքել են 1931 թ. Համահունդը

արդյունաբերութիւն հետ՝ սարքավորում և ինվենտար ստանալու համար (29 միլիոն 500 հաղար ուրըրու): Վերանայել արտադրութիւնը հախճապակյա ամանեղների տեսակները, ձգտելով ավելացնել 31 թ. 2-րդ կիտամյակում ափսներ ի արտադրութիւնը՝ ի հաշիվ այլ արտադրութիւնների, լրիվ ապահովել բաժակների նկատմամբ Հանրային սննդի տաջարած պահանջը, կատարել այլումինիոն գզալների, դանակների և պատասաքաղների արտադրութիւն ծրագրերը, կատարել Հանրային սննդի սարքավորման արտադրութիւն լրացուցիչ ծրագրերը կնքված պայմանագրից դուրս, Աշխատանքի և Պաշտպանութիւն Խորհրդի հաստատած ցուցակով:

11. Պարտավորեցնել Համամիութենական արհեստագործական կոոպերացիայի միութիւնը՝ 1931 թ. 2-րդ կիտամյակում, Աշխատանքի և Պաշտպանութիւն Խորհրդի հաստատած ցուցակի համաձայն, կազմակերպել լիայտե գզալների, դանակների, պատասաքաղների և խոհանոցային ինվենտարի արտադրութիւնը: Առաջարկել Աշխատանքի և Պաշտպանութիւն Խորհրդին կից տնայնագործական արդյունաբերութիւն կոմիտէին, հսկողութիւն ուսմանել սույն ղերեկտիվների կիրառման վրա, ողնություն ցույց տալ տնայնագործական արհեստագործական կոոպերացիայի սույն ծրագրի իրականացման բնագավառում, հատկացնելով անհրաժեշտ քանակութիւնը հումքի լրացուցիչ ֆոնդեր:

12. Առաջարկել Արտաքին Առեւտրի Ժողկոմատին՝ անհապաղ հատկացնել Հանրային սննդի կազմակերպութիւններին առնվազն 125 տոնն անաղ խոհանոցային ինվենտարը կլայեկելու համար:

13. Առաջարկել Աշխատանքի և Պաշտպանութիւն Խորհրդին 1931 թ. Հանրային սննդի կարիքների համար հատկացնել 30 բեռնակիր ավտո:

14. Թե դոյութիւն ունեցող և թե կառուցվող ճաշարաններն ու դործարան-խոհանոցները սարքավորումով և ինվենտարով ապահովելու նպատակով, ինչպես և հանրային սննդի ձեռնարկութիւններին մեքենայացումը պլանի համաձայն ե'լ ավելի ծավալելու համար՝

ա) Առաջարկել ԽՍՀՄ-ի ԺՏԳԽ-ին՝ կազմակերպել Հանրային սննդի ձեռնարկութիւնների համար սարքավորում արտադրող Համամիութենական տրեստ, հատկացնելով այդ տրեստին նախ և առաջ Լենինգրադի «Վուլկան» դործարանը, Խարկովի «Մեխանիկո» դործարանը, Մոսկվայի «Մոսմետ» համար 18 և 21 դործարանները, և մինչեւ սեպտեմբերի մեկը ներկայացնել այդ տրեստի դործարանների լրիվ ցուցակը:

բ) Պարտավորեցնել Համաժողովրդական Արհեստագործական կոոպերացիայի միությունը, լայն ծավալել խոհանոցային և ճաշարանային ինֆինստարի արտադրությունը Հանրային սննդի ձեռնարկությունների համար, իսկ ԽՍՀՄ-ի ԺՏԳՊ-ին՝ ապահովել արհեստագործական կոոպերացիան մեծադի համապատասխան ֆոնդով:

15. Միջոցներ ձեռք առնել 1931 թ. ավարտելու գործարան-խոհանոցների և ձեռնարկությունների կից ճաշարանների կառուցումը, համադրեցներով վերջինս արդյունաբերության հարվածային շինարարություններին: Պարտավորեցնել ԽՍՀՄ-ի ԺՏԳՊ-ին՝ ապահովել այդ շինարարությունները շինանյութերով և սարքավորումով:

16. Առաջարկել Աշխատանքի և Պաշտպանության Խորհրդին՝ Համաժողովրդային, Մատուցողական, ԽՍՀՄ-ի ԺՏԳՊ-ի և ՀԱՄԿՊ-ի ներկայացրած նյութերի հիման վրա, վերջին 1932 թ. բացվելիք Հանրային սննդի ձեռնարկությունների ջուջակը և հաստատել դրա համար սահմանափակ ձեռնարկումները:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՍՆՆԴԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

17. Կենտրոնն առհրաժեյոս և համարում հանրային սնուցումը ծավալել այնպիսի հաշվով, վոր մուտադա յերկու-յերեք տարում կրկնապատկվի Հանրային սննդի սպասարկում բանվորների, ծառայողների ու նրանց ընտանիքի անդամների թիվը և հասնի 25 միլիոն հագու: Միջոցներ ձեռք առնել առաջ նախաճաշեր տալու աշակերտներին և արտադրողական կրթության սպասարկում յերեք բաներին:

18. Իբա համաձայն, հանձնարարել ԽՍՀՄ-ի Պետպլանին, Համեմունդկոպի և Մատուցողական մասնակցությամբ, մշակել Հանրային սննդի դարգացման 1932—33 տարվա պլանը, հիմք ընդունելով հետևյալը՝

ա) տեխնոսոյին սիստեմի գործարան-խոհանոցներին անցնել աշխարհի գործարան-խոհանոցների, վորոնք ապահովում են բանվորներին առաջ ճաշով:

բ) կառուցել առնվազն 250—500 նախապատրաստող գործարան-խոհանոց, վորոնք արդյունաբերական գործարաններին կից պետք և ունենան 3—500 ճաշարան:

Կ Ա Դ Ր Ե Ր

19. Պարտավորեցնել Յենարտոյուդին, Համանուդկոպին և Մատուցողականին՝ միջոցներ ձեռք առնել Հանրային սննդի բազային հատվածի համար 1931—32 տարում պատրաստելու համապատասխան կաշերներ՝ խոհարարներ, գործարան-խոհանոցներ, վալիչներ, ճաշարաններ, վարիչներ, հաշվային աշխատողներ, նորմավորողներ և այլն: Ծավալել գործունեների ու տեխնիկումներին պահեց Հանրային սննդի աշխատողների համար, և կադմակելով տեխնիկական հատուկ ԲՈՒՀ:

20. Պահպանել Հանրային սննդի չրջանառությունից կատարվող մի տոկոսյա հատկացումները կաշերներ պատրաստելու և Հանրային սննդի ասպարեղում գիտական-հետադոտական աշխատանք հետարելու համար: Պարտավորեցնել Յենարտոյուդին և Մատուցողականին՝ միջոցներ ձեռք առնել, վոր այդ միջոցները լրիվ սպասարկվեն բացառապես վերահիշյալ նպատակով:

21. Պարտավորեցնել տեղական, կուսակցական, խորհրդային, արհմիութենական կազմակերպություններին, ամեն միջոց գործադրել ամբողջությամբ Հանրային սննդի ասպարառը վորակյալ աշխատողներով: Այդ նպատակով մի ամսում արդյունաբերական կենտրոններում մորելիզացիայի յենթարկել կուսակցության 500 անդամ:

22. Վերակազմել «Общественное питание» ժուրնալը, դարձնել վերջինս Համանունդկոպի աշխատողների միության կենտկոմի և Մատուցողականի Հանրային սննդի գլխավոր վարչության թերթի, լայն ընծայելով 5 որը մեկ անգամ:

ԿԿ-ն պարտավորեցնում և կուսակցական, կոմյերիտական, արհմիութենական, կոոպերատիվ և անտեսական բոլոր կազմակերպություններին, ամենկտրն ժամանակամիջոցում իրական յեկում ստեղծել Հանրային սննդի ասպարիզում, մասսայական աշխատանք ծավալելով Հանրային սննդի բանվորների մեջ, տալով նրանց բազմապիսյա դաստիարակություն, արժատացներով նրանց մեջ կուսակցական վարքագիծ, սոցմրցման ու հարվածայնության մեթոդները և ներդրավելով բանվորական լայն մասսաներին Հանրային սննդի ձեռնարկությունների շինարարության ու վերահսկողության ասպարեղը:

ԿԿ-ն գտնում և, վոր ամեն մի բավոր, կուսակցության ամեն մի անդամ, յուրաքանչյուր կոմյերիտական և առաջին հերթին Հանրային սննդի ձեռնարկություններում աշխատողները, պարտա-

վոր են հաջող պայքար մղել Հանրային սննդի բոլոր թերությունները դեմ, դարձնեն այդ գործը բանվոր դատակարարի կենցաղի բարելավման կարեւորագույն ուղակի:

**ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՍՆՆԴԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԸ
24 (Բ) Կ-Ի ԿԿ-Ի ԲԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈԳՈՍՏՈՍԻ 29-Ի
ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ**

ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի ոգոստոսի 29-ի վորոշումը (Հանրային սննդի բարելավման ձեռնարկումների մասին) դործնականորեն իրականացնելու նպատակով ՀԿ(բ)Կ-ի ԿԿ-ն վորոշում է՝

1. Առաջարկել բոլոր կուսակցական, արհմիութենական, կուսակցերախմբի և կոմյունիստական կազմակերպություններին, Հանրային սննդը բարելավելու համար, իրենց կատարած աշխատանքի հիմքը դարձնել ՀամԿ(բ)Կ-ի ԿԿ-ի կոնկրետ վորոշումները, շարժվապելով Համ. Կ (բ) Կ-ի ԿԿ-ի ոգոստոսի 19-ի վորոշման մատայան հան քննարկումն այն բոլոր թերությունների հետ, վորոնք գոյություն ունեն ձեռնարկության, ցեխի, գործարանի, Հանրային սննդի ապարիզում, այդ քննարկման հիման վրա կազմել կոնկրետ աշխատանքի ծրագիր և անհապաղ ձեռնարկել վերջինիս իրականացման:

2. Առաջարկել Հայաստանի կուսակցին և Մատոցկոմատին՝

ա) ծախելու ճաշարաններ, բուֆետներ և թեյարաններ ցածր, բանալով մինչև վ ընթացիկ տարվա վերջը՝ 27 միակ ճաշարան, 7 բաց ճաշարան, 182 բուֆետ և 30 թեյարան:

բ) Առաջին հերթին ապահովել Հանրային սննդի բարելավումը պղնձի և՛ տեքստիլ արդյունաբերության մեջ և շինանյութերի (առաջ-պեմզա) արտադրությունն ապարիզում:

գ) Հանձնարարել ՀԱՄԽ-ին Մնունդկոտայի հետ միասին 10 որում կազմել միաստակար և տաք ցեխերի ցուցակը, նրանց գիշեր ցեխի տաք ճաշ մատակարարելու համար:

դ) Մեծագույն չափով ընդարձակել դպրոցների, ԲՈՒՀ-երի բուֆետների, ճաշարանների ցանցը և ձեռնարկել մեքենայացված ճաշարանների կազմակերպմանը Յերեվանի ուսանողների համար:

3. Առաջարկել Հայաստանի կուսակցին և Մատոցկոմատին՝ 1932 թ. ձեռնարկել գործարան-խոհանոցի կառուցմանը Յերեվանում և ապահովել մեքենայացված ճաշարանի բացումը Լենաեքստիում: Առաջարկել Ժողկոմխորհին ապահովել այդ շինարարությունները շինանյութով, սարքավորմամբ և բանուժով:

4. Առաջարկել բոլոր գործարկումներին, բաղխորհուրդներին և

գործարանային վարչություններին 10 որում Մնունդկոտայի որդաններին արտադրություն տակ դնել ճաշարանների, բուֆետների և թեյարանների համար անհրաժեշտ շինքեր: Առաջարկել Հայաստանի կուսակցին շատու կարգով նորոգման յենթարկել գոյություն ունեցող ճաշարաններն ու կարգի բերել պահեստարանները:

5. Թե հին և թե նոր ճաշարաններն ու բուֆետները լրիվ սարքավորելու և ինվենտարացնելու նպատակով, առաջարկել Հայմատատին և Մատոցկոմատին հետևյալ ինվենտարը հատկացնել Հանրային սննդի ձեռնարկություններին. ճաշի գդալ՝ 32-000 հատ, միս աղացող մեքենա՝ 200, խոհանոցի դանակ՝ 600, թեյի գդալ՝ 26-000 հատ, բաժակ՝ 26 հազար հ., բաժակակալ և ափսե թճ հազար հատ, եմալապատ թեյաման՝ 1000, աթոռ՝ 25 հազար հ., ճաշի սեղան՝ 400 հազար հատ:

Պարտավորեցնել տնայնա-արդյունաբերական կուսակցային ընթացիկ տարվա հարդ յեմատայակի և 1932 թվականի արտադրական ծրագրի մեջ մտցնել միայն դրանցի և խոհանոցի անհրաժեշտ ինվենտարի արտադրությունը ըստ Հայաստանի կուսակցի հայտերի:

6. Առաջարկել Մատոցկոմատին, Հայկոտայի հետ միասին առավելագույն չափով ոգտադործել տեղական մթերքները՝ գոյություն ունեցող և նոր բացվող գործարաններին ու բուֆետներին անխախտ հայթայթելու համար:

Հայաստանի կուսակցին ամրացնել վորոշ շրջաններ՝ ինքնուրույն կերպով մրդեղեն, բանջարեղեն և միս մթերելու նպատակով: Այլազմերդու, Ղախանի, Լենինականի, Ղոբրի և Արթիկ-տուֆե ճաշարաններին կից կազմակերպել խողարուժարաններ, թռչնարուժարաններ:

7. Պարտավորեցնել Պողարանջարակենտրոնին, Այդգինկոտային, Սայումյատյին, կաթնամթերքների կենտրոնին, բողաքումերձ տնտեսություններին և «Հայձուկ» տրեստին՝ Հանրային սննդի ձեռնարկություններին մատակարարել բացառապես լավորակ մթերք:

Առաջարկել Բանդյուդտեռությունը 10 որում մշակել կաղձակերպչական ձևեր, Հանրային սննդի վիճակին վերահսկելու համար ու մթերքների և բաց թողնված ճաշի վորակը սառեցնելու կարգը, լայն չափով մասնակից դարձնելով այդ աշխատանքին ճաշողներին և բանվորական հասարակայնությունը:

8. Առաջարկել Հայաստանի կուսակցին և Ժողանդի միությունը 10 որում մշակել և մտցնել աշխատավարձի խրախուսիչ սխեման:

ճաշարանների բայց աշխատավորների համար, ամեն կերպ ամբողջականորեն պարզաբանելի գործառնություններ: Խոհարարների աշխատավարձը հասցնել արդյունաբերական վորակյալ բանվորների աշխատավարձի մոտավորապես: «Հանրային սննդի ձեռնարկութուններում գործավարձի կիրառումն անպայման շողկալել սննդի վորակի հետ: Այդ նպատակով վերահսկողութուն հաստատել մթերքների ընդունման վրա, նյութական պատասխանատվութուն դնել վատորակ մթերք ընդունելու համար և պարզեցնել մշակման վորակը բարելավելու համար» (Համ. Կ. (բ) Կ-ի ԿԿ-ի վորոշումը):

9. Առաջարկել Առժողովատնին, բժշկատնիստերական աշխատողներին արձանագրելու կազմակերպել Հայտատանում 15 բրիգադ և ասան որում հետապատան յենթարկել Հանրային սննդի ձեռնարկութունների սանիտարական վիճակը, ճաշերի վորակը, մթերքների, կաթի և մրգեղենի պահպանումը, գործնական ոգնութուն ջուլց տալ բայց թեքութունների վերացմանը, ներդրավելով հատարակութունն աշխատանքին:

Առաջարկել Առժողովատնին՝ բայց ճաշարաններին և ասանին հերթին բանվորական սնանկների սանիտարական վիճակի վրա թրական ու սիտեմատիկ վերահսկողութուն հաստատելու համար, բայց ագրոմիսններում նշանակել հատուկ քիմիկներ և անձնական պատասխանատվութուն դնել նրանց վրա ճաշարաններին ու բաժնեկանների սանիտարական պրոթյանը սիտեմատիկորեն վերահսկելու համար: Յերեք որում Հայտնուղկողուն, Յերեկանի Պետեղիտուն և Լենինոնդկոսպին տալ սննդի մոտեմադետ մեկտնան բժիշկ:

10. Հանձնարարել Հ.Կ (բ) Կ-ի կազմերի բաժնին և Հայտնուղկողուն, կազմել Հանրային սննդի կազմերի պատասխանատվություն վերապատասխանման ծրագիր աշխարհի հաշվով, վոր մինչև վերջին տարվա վերջը դառնեթացներն ավարտեն՝ ճաշարանի վորակը 50 հոգի, խոհարար՝ 150 հոգի, հաշվային աշխատող՝ 30 հոգի, նորմավորող՝ 10 հոգի, հրահանգիչ՝ 5 հոգի, տնտեսագետ և պրոնավորող 15 հոգի:

11. Գործառնություններ Պետեղիտնին, Մատեղկողունին, Հայտնուղկողունին հետ ժիտնին մինչև յոթնամբերի մեկը կազմել 32-33 տարեկան Հանրային սննդի օտուգիչ թվերը, յեղակեա ունենալով այն հերթերը, վորոնք արված են ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի ոգոստոսի 19-ի խորշումներում:

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՍՆՆԴԻ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

(«Նորհրդային Հայաստանի» 4-ն սեպտեմբերի 1931 թ. առաջարկով)

Սոցիալիստական շինարարության ասպարեզում ձեռք բերված վճարական հաշվութունները, բանվոր-աշխատավոր մատաների նյութական կենցաղային պահանջների հակառակն ունումը, գործադրության լիակատար վերացումը և յրացուցիչ բանվորական ուժեր արտադրության մեջ ներդրավելը, պահանջում են պարենի մատակարարման անհատական ձեվերից անցնել հատարակական սննդի ձեվին, վորը հանդիսանում և ստալին պայմանը համար անհատական բնտանեկան սնանկութունից անցնել խոշոր հանրապետական տնտեսության» (Լենին): Ամրող Նորհրդային Միության մեջ նույնպես և մեղ մոտ վերջին տարիների լենինացում պայմաններն ավելացել և հատարակական սննդի ձեռնարկների և սպասարկող բանվորների թիվը: Մի շարք արդյունաբերական շինարարական վայրերում հատարակական սնունդը բնդգրկել և բոլոր բանվորներին: Սակայն աշխատանքները համեմատած յեղած պահանջին, դեռ խիստ անբավարար են:

Հատկապես հետ և մոտում ոգոստեղկման վորակը: ճաշարանների հակաանդարական վիճակը, վատ մթերքները, հերթերը, տնտեսավարական հաշվարկի բացակայությունը—ասա այն թիւությունները, վորոնց վերացման համար ՀԱՄԿ(բ)Կ-ի ԿԿ-ն ոգոստոսի 19-ի և Հայկումկուսի կենտեմն ոգոստոսի 29-ի իրենց վորոշումներով հատուկ դիրեկտիվներ են տվել կուտակցական, խարհրդային, պրոֆեսիոնալ և կոոպերատիվ կազմակերպություններին: Այդ դիրեկտիվների հիման վրա վճարական միջոցառումները պետք և դիմել հատարակական սնունդը բարելավելու համար:

Վարչատնիսիկական պերսոնալի անպատասխանատվությունը, հաշվետվության և հսկողության չզույլությունը, համասարությունն աշխատավարձի բնագավառում, դիմագրությունն աշխատանքի կազմակերպման ասպարեզում, տնտեսական հաշվարկի կիրառման անտեսումը և այլն՝ իրականում կասեցնում են հատարակական սննդի զարգացումը և աշխատողությանը նորմալ ոգոստարկումը: Այս պայմաններում կուտակցական վերադաս ոգոստների վորոշումները հատարակական սննդի բարելավման և ծավալման վերաբերյալ բացառիկ կարևոր նշանակություն են ստանում: 26

վոր հասարակական անդի ուսցիմանը կազմակերպումը բանուծի հո-
ռունությունը վերացնելու և արդիֆինսպլանները կատարելու և զե-
կատարելու բնադավառում հսկայական դեր ունի:

Սակայն պետք է ԸՆԴԳԾԵԼ, ՎՈՐ ՄԵԶ ՄՈՏ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՆ
ՄՆԵՂԻ ԳՈՐԾԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԿՈՌՊԵՐԱՏԻՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԵՏԻՆ ՊԼԱՆՈՒՄ Ե ԳՐՎԱԾ ՄԱ-
ՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԺՈՂԿՈՄԱՏԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ
ՄԻՆԶԵՎ ԱՅԺՄ ԶԵՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐՎԵԼ ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ՄՆԵՂԻ
ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ ՄԹԵՐԱՅԻՆ ՖՈՆԴԵՐՈՎ, ԳՈՒՅԳՈՎ ՅԵՎ ԱՆ-
ՀՐԱԺԵՏՏ ՇԻՆԱՆՅՈՒԹԵՐՈՎ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՄ:

Կադրերի պատրաստման ու վերապատրաստման, նոր ճաշ-
քան-թեյարանների կառուցման, վերանորոգման և ընդհանրապես
այդ գծով կապիտալ շինարարության անցնելու աշխատանքները
ինքնահոսի յեն մատնված:

Մատոճկոմատը ձեռնարկներն հաստատելով հասարակական
անդի ձեռնարկների մթերային ֆոնդերը և նորմաները, չի հե-
տևում և հսկողություն չի յենթարկում, թե ի՞նչ չափերով են
բավարարվում հասարակական անդի ձեռնարկները:

Հայկոստի պտղաբանջարեղենի միավորն ավելորդ է համա-
րում հասարակական անդի ձեռնարկների հետ պայմանագիր կըն-
քել, պատճառաբանելով թե «տեղական» տեսակետից իրեն
ձեռնուռ չե իր մթերքների անհատական վաճառքը: Անխնա պայ-
քարելով հասարակական անդի աշխատանքը թերաշահատուղների
դեմ և այդպիսի թերաշահատուղ վորակելով վորպես ուղորտու-
նիտական վերաբերմունք դեպի մեր անտեսության կարելիորա-
պես բնադավառներից մեկը, բոլոր կուտակցական, խորհրդային,
կոոպերատիվ, անտեսական կազմակերպությունները պետք է «ա-
վելի ուժեղացնեն իրենց կենդանի ղեկավարությունը և կոնկրետ
սփանդակություն ցույց տան հասարակական անդի ձեռնարկների
ամենորյա աշխատանքներին»:

Հասարակական անդի ձեռնարկներում վերահսկողությունն
ուժեղացնելու նպատակով, Բանդյուղտեսչություն կից կազմակեր-
պելու յեն հատուկ տեսչություն, մասնակցությունը Պետ. Բաղվար-
չության աշխատողներին և պրոլետարական հասարակայնության,
վորոնց վրա պարտավորություն է դրվում հսկել ճաշի վորակի,
սպառողի ճիշտ ուղարկման և ճաշարանների սանիտարական
կազմության վրա:

Կոոպարչությունները և Մատոճկոմատի մարմինները պետք

է մասնակարգին հասարակական անդի ձեռնարկներին առանց
ընդմիջումների լավորակ մթերքներ, միասնամանակ պատասխա-
նատու գործակալով ճաշարանների վարիչներին վատորակ մթերքներ
ընդունելու համար:

Խոշոր ճաշարանների բանվորների մատակարարման նորմա-
ները և աշխատավարձի դրույքները հավասարեցվում են արդյու-
նաբերական բանվորների նորմաներին: Նոր ճաշարանների բացու-
մը և ընդհանրապես անդի ձեռնարկների ցանցի յայնացումը չպետք
է կոտարվի ճաշի վարակի հաշվին:

Մեր առկապում-արդյունաբերական կազմակերպությունները,
Բնադավառները, արդյունադործական կոոպերատիվային պարտավոր
են լայն սփանդակություն ցույց տալ անդի ձեռնարկներին՝ ինչ-
պես գույքավորման ու արքայություն, նույնպես և մթերքների
հաշվառման ուղղությամբ:

Հասարակական անդի կենտրոնը՝ Հայանունդկոստը պետք է հրա-
ժարվի աշխատանքի կազմակերպման գիմադրությունից և տալ-
նադործական ձեռնարկից, վորը մինչևի որս գոյություն են ունեցել
նրա աշխատանքների մեջ: Նա պիտի պայքարի իր սպարատի ձեռ-
նացման և աշխատակիցների պատասխանատվության բարձրացման
համար, վերացնելով կազմ-սլանային աշխատանքներում գոյու-
թյուն ունեցող թավթիվածությունը և ինքնահոսը:

Այս տեսակետից Հայանունդկոստն ամենից առաջ պետք է
թափ տա իր վրայից ուղորտունիտական անդորրությունը և գի-
տակցի իր դերն ու կոչումը, կուտակցության գերեկտիվների իրա-
պոքման առաքարկում: Իրականում Հայանունդկոստը դեռևս հե-
ռու չե այդ գրությունից: Դրան վորպես ապացույց կարող է ծա-
ռայել այն անտարբեր, բյուրոկրատիկ վերաբերմունքը, վոր նա
հանդես է բերում դեպի մեր թերթի նախաձեռնությունը՝ համա-
պատասխան կազմակերպությունների հետ միասին, կուտակցու-
թյան գերեկտիվներին մասնաշաղկանացման և կիրառման համար աշ-
խատանք ու պայքար ծավալելու ուղղությամբ: Ըստ յերեմությունին,
Հայանունդկոստը հանդուրժելի չե նկատում իր անհետաքրքու-
թյանն այն ժամանակ, յերբ, յեթե կուղեք, հենց նա պետք հան-
գիստան նման գործի ամենաակտիվ և ջերմ աջակիցը:

Այս առաքարկում Հայանունդկոստը անտարբերությունից և
սրտախիլությունից այժմ դերժ չեն նաև մյուս շահագրգռված կազ-
մակերպություններից շատերը (Մատոճկոմատը, պրոֆմիություն

ներքև և ալի), փորձեք նույնպես պետք է սահմանափակ աշխատանքի լծվեն դարձի վերածելու հուսակցութեան գերեկախմբերը:

Մաքրելով հասարակական սննդի ձևերից հեռացնելը կորցող ու վարկաբեկված սարքերից, համարձակ կերպով ներդրավելով այս գործի մեջ բանվոր-կոլտնտեսական տարրերին, հասարակական սնունդին խելագուս կգարձենք մեր արդֆինպլաններին կատարման ուժանդակ լծակներին:

Այլևս մոշ մի գեղարվեստ չի կարելի թույլատրել, փորպետք մեր մասնակարգման փորձը դժվարութեանները մասին վախժանի դարձրած ուղարտունիական «սրբիկալիստները» թողնեն Ալլահ-վեղու, Դաֆանի, Տեքստիլի և այլ բանվորական ճաշարաններն իրենց ներկա անտոլանից զրոյթ լինելով: Կուսակցական կազմակերպութեաններին պետք է լինի, մասնակցելու ուժեղ կոնտրոլի հաստատումով պետք է ամենակարճ ժամանակամիջոցում արժուատական բեկումն առաջ բերել հասարակական սննդի կազմակերպման ասպարիզում:

Ինչպես մասնանշված է ՀՍՀՄ (Բ) Կ-ի ԿԿ-ի վարչման մեջ, ամեն մի բանվոր-կուսակցութեան ամեն մի անդամ, յուրաքանչյուր կոմյունիստական և առաջին հերթին Հանրային սննդի ձևերից թշուրմբում աշխատողները պարտավոր են հաջող պայքար մղել Հանրային սննդի բոլոր թերութեաններին դեմ, դարձնել այդ գործը բանվոր դասակարգի կենցաղի բարելավման կարեւորագույն ուղի:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0290130

ՀԵՏՀՐԱՍՏԻ ՏՊԱԲԱՆ

Գրադարան 6902 (Բ).

Պատկեր 5049.

Տպում 1500